klimtov bozk cz.qxd 10.2.2015 11:03 Stránka 9

Adam se do Silvie zamiloval ve třinácti letech. Chodil do stejné školy jako ona, do vedlejší třídy. Vůbec netušil, že takové děvče žije. Ani nemohl, byla dokonale utlumená. Kdyby byla lampou, tak by byla stáhnutá na ten nejmenší plamínek, jaký se ještě dokáže udržet. Ve věku, kdy se na sebe dospívající děcka pokoušejí upozornit účesem, oblečením, děvčata namalovanýma očima, červenými nehty, rty, dokázala Silvie zázrak – byla fakticky neviditelná. Dělala to vědomě, byla bojovník na tajné frontě. Od dětství po ní šli. Tajný soud nad ní v její nepřítomnosti vynesl nejpřísnější trest.

O tom však Adam neměl potuchy. Ani ostatní spolužáci a většina učitelů. Ale ti, kteří měli patřičné informace, se k děvčeti chovali jako k modle tajné sekty, jako k vyvolené. Na začátku jejích problémů se staly takové vážné a „dospělé" věci, že by je Adam nedokázal pochopit a ocenit, ani kdyby mu bylo sto let. Důvody, proč se Silvie musela stát neviditelnou, byly jako ocelová deska obrovského lisu. Silvie byla odsouzena k promyšlenému, mučivému rozdrcení. Nejdokonaleji fungující státní organizace v socialistickém Československu, která rozhodovala o životě a smrti tisíců lidí, měla za úkol Silvii zničit. Ne jednou ranou, ale postupně, pomalu, bolestivě, důkladně. Silvie si nesměla nic oblíbit, sebrali by jí to. Nemohla v ničem vyniknout, zakázali by jí to. Nesměla se nikam přihlásit, nepřijali by ji tam. Anebo přijali, aby ji vzápětí vyloučili. Nemohla nikam chtít, nepustili by ji tam. Měla jedinou, celkem mizivou šanci přežít: když se dokáže schovat do nejmenší komůrky, když proklouzne nejužší škvírkou. Nic

klimtov bozk cz.qxd 10.2.2015 11:03 Stránka 10

nechtít, nikoho nemilovat, nikam se nechtít dostat. Jestliže měla přežít, musela zmizet. Být co nejvšednější, nezajímavá, nenápadná. Zatím se jí to dařilo téměř dokonale.

Adam s nejlepším kamarádem Petrusem byli v Divadle hudby. Na programu byl večer nahrávek kytaristy Paca de Lucíi. Většinu času jim na malé plátno promítali jen Pacovu soustředěnou tvář a ruce hrající na kytaru. Ale chvílemi tyto obrazy vystřídaly černobílé diapozitivy, dokumentární záběry z koncertů a nahrávání: Paco u mikrofonu, zvukaři, muzikanti z kapely. Adam s Petrusem seděli v nepohodlných malých křeslech, v místnosti jich bylo asi třicet a jen půlka byla obsazená. Adam si říkal, že oni s Petrusem vypadají jako z Pacovy družiny. Jeden druhému se moc nepodobali, ale měli hodně společného. Všechny nedostatky ospravedlňovalo jejich mládí, osmnáct let. Oba měli husté vlasy až na záda. Adam jen mírně vlnité, Petrus odedávna kudrnaté.* Měli jemné, ale už ne dětské obličeje. Vypadali jako dva mladí oholení vlci. Petrus byl vysoký, ale měl nesportovní postavu. Nosil zranitelné brýle s kulatým kovovým rámem a za jejich skly měl moudré hnědé sametové oči. Celkový dojem kořenil jemný knírek. Adam byl vyšší, trošku shrbený a tmavší, působil agresivnějším dojmem. Měl husté černé vlasy, pokožku i v zimě jakoby opálenou, hnědé oči, naivnější než Petrusovy, oválnou tvář a jizvu ve tvaru písmene S pod levým okem. Vypadal jako indický tenisový junior po autohavárii. Krátký čas měl v ulici přezdívku Cikán, ale neujala se, protože tam bylo hodně pravých Romů.

Adam a Petrus byli v mnohém rozdílní, ale jaksi se spolu rýmovali: oblečením, způsobem řeči, gesty, tím, jak viděli věci okolo sebe a jak je interpretovali. Když někdo poznal nejprve jednoho, později tomu druhému řekl: „Jako bych tě už někdy slyšel. Mluvíš jako Adam.“ Ane-

* Petrus tvrdil, že se mu vlasy začaly kroutit po prvním sexu. A že pokud do té doby nevypadají, po posledním se mu opět narovnají.

klimtov bozk cz.qxd 10.2.2015 11:03 Stránka 11

bo: „Mluvíš přesně jako Petrus.“ Nebyla to náhoda. Od páté třídy spolu seděli v jedné lavici. Společně chodili do fotografického kroužku v Domě pionýrů Klementa Gottwalda. Celé hodiny trávili na dvoře a hráli fotbal na malé branky nebo při basketbalu. Kromě ping-pongu nikdy nehráli proti sobě. Za celý život se nikdy nepohádali. Petrus říkal, že je to podezřelé, že něco není v pořádku. Ale že je o tom škoda mlčet. A oni nemlčeli, stále si měli co povídat.

Paco de Lucía právě poskytoval rozhovor mladé španělské novinářce. Jeho ukázky měly titulky: „*Když je vaším stimulem hlad, je vymýšlení nových věcí snadné. Ale když je vaším záměrem být dobrým kytaristou, pokud možno nejlepším, je to mnohem komplikovanější, protože duše je nenasytná; žaludek se nasytí snadno, ale duše ne.*“

Po programu šli k Adamovi. V jeho pokoji při svíčce poslouchali Richieho Heavense, povídali si o tom, co Paco povídal o žaludku a o duši. Podle Petruse hrál geniálně, ale v rozhovoru machroval. Adam Paca de Lucíu bránil. „To, jak říkal, že po dlouhém čase slyšel v rádiu hrát slušně nějakého chlápka a potom zjistil, že je to on sám – to nemělo chybu.“

„Jasně. Ať je skromný ten, kdo má být na co skromný. Paco ať je neskromný.

Do vyčerpání se dohadovali o tom, kdo je momentálně nejlepší kytarista na světě. A po kytaristech přešli na basketbalisty. Vypili hodně ruské vodky a vykouřili dvě krabičky cigaret. Velký popelník ve tvaru pneumatiky byl královským zdrojem zápachu. Cigaretové nedopalky z něj vylézaly jako červi. Ve dvě v noci Petrus nakonec zívl a smířlivě řekl: „Když jsme to minule nevyřešili opilí, tak to dneska střízliví určitě nevyřešíme.“

„My přece jsme opilí,“ namítal Adam.

„Ale ne dost!“ rozhodl Petrus, na druhý pokus vstal z měkkého křesla a vyšel z místnosti. Možná šel do koupelny, možná na toaletu, možná už odešel pryč. Adam ho

klimtovbozk cz.qxd 10.2.2015 11:03 Stránka 12

nemusel vyprovázet, jeho nejlepší kamarád byl u nich jako doma.

Po chvíli však Petrus ještě jednou nakoukl do pokoje a řekl pomalu: „Měl jsi pravdu, opilí jsme dost, ale ani tak to dnes nevyřešíme. Dobrou noc!"

Ráno Adama vzbudil telefon. Jedno zvonění, dvě, tři – a dost. Zřejmě volala máma. Za chvíli zavolá znovu. Adam otevřel okno a uviděl mrakodrapy, které ve tmě vypadaly jako nádherné kosmické rakety připravené ke startu. Byl to velký plakát, který koupil za stovku na burze jako noční New York. Ve skutečnosti to byl záběr na noční Hongkong, ale Adam svůj omyl zjistil až později v Americe. Měl rád svůj pokoj, zdědil ho po svém otci i s psacím stolem a knihovnou plnou knih. Téměř celý Shakespeare, kompletní Hemingway, Camus, hodně Rusů, Dostojevský, Tolstoj, Čechov. Když se od nich otec odstěhoval, nechal si Adam vymalovat stěny pokoje na modro, aby chladily. Dveře měl z vnitřní strany celé oblepené prázdnými krabičkami od cigaret Marlboro. Říkal tomu *izolace proti socialismu.* Mezi knihami se klaněla gumová postavička vousatého mužíčka s turbanem na hlavě. Byl to talisman letecké společnosti Air India, který dostal jeho strýček Bohuš od indické letušky, prý za dobré služby. Uprostřed knihovny byl na provázku zavěšený beznohý a bezruký Ježíš Kristus. Adam ho našel na Ondřejském hřbitově na hromadě smetí mezi suchými větvemi, rozbitými láhvemi a polámanými rameny křížů, určitě pocházel z nějakého zrušeného hrobu. U okna stála skříňka s velkými zásuvkami a na ní gramorádio značky Tesla. Na volné stěně byl připevněn zmenšený basketbalový koš s kulatou deskou. Adam spal na válendě v rohu proti dveřím. U postele měl připravený malý oranžový míč, který po probuzení vždy hodil směrem na koš. To, jestli trefil, nebo se míč odrazil, byla první věštba toho dne. I teď chytil míček do ruky jako pomeranč, namířil, udělal pohyb, jako by chtěl hodit, ale neudělal to. Ten den neměl náladu na věštby.

klimtov bozk cz.qxd 10.2.2015 11:03 Stránka 13

Telefon začal zvonit znovu. Adam s potěšením zjistil, že spal oblečený, a tak jen vstal a přešel do předsíně. Byla to máma.

„Čau, Nini, tady Zozo," řekl Adam jejich tajné heslo.

„Čau Zozo, tady Nini," odpověděla máma. „V Tuzexu konečně dostali zboží. Volala mi paní *Víškterá.* Schovala ti dvoje *vždyť víš co.*"

„Proboha, mami, proč z toho děláš konspiraci?"

„Některé věci se do telefonu nikdy neříkají."

„Tak proč mi je voláš?" znervózněl Adam jako vždycky, když s mámou telefonoval.

„A jak ti to mám povědět? Peníze máš, *víš kde.*"

„Vím," zavrčel Adam a chtěl zavěsit.

„Ještě to nepokládej," předběhla ho máma. „Dobře si ty kalhoty vyzkoušej. Aby nebyly malé a moc dlouhé! Ohrnuté je nosí už jen gádžové."

„Ano. Končím, tvá Máňa," řekl Adam, a ještě než sluchátko položil do vidlice, slyšel její slábnoucí hlas, jako kdyby máma odcházela někam hluboko do lesa: „A poděkuj paní *Víškteré.* Že ji moc pozdravuju."

Adam položil sluchátko a rukama nad ním naznačil, jak by mámu zaškrtil. Ale byl rád, že mu zařídila ty texasky. Čekal na ně už druhý rok. A v čemkoli jiném se cítil úplně nemožný.

Dostal chuť na čaj. Nasypal do plechového vajíčka plnou lžičku a zalil ho horkou vodou. Měl rád v šálku s čajem polostín. A barvu, kterou do vody postupně vypouštějí čajové lístky. A červenohnědý, jakoby podzimní kal, který se postupně usazuje na dně. Při čaji řešil stejné důležité otázky jako každý den: *jak se ohodit, co kde uzobnout, s kým se setkat.*

Kolem oběda si Adam koupil od starší ženy pod bránou na Gorkého ulici bony.*

* Bony byly papírové poukázky, které lidé dostávali místo valut a v Tuzexu se používaly jako platidlo.

klimtovbozk cz.qxd 10.2.2015 11:03 Stránka 14

U prodejny Tuzex postávalo celý den několik starších žen, které vypadaly jako bezdomovkyně. Měly na sobě neforemné obnošené kabáty a v jejich velkých kapsách schované československé koruny a tuzexové nákupní poukázky. Lidé těm ženám říkali *vexlačky*. Nenáviděli je, ale potřebovali je. Petrus tvrdil, že to nejsou opravdové baby, ale maskovaní fízlové. Kousek od starých žen hlídkoval příslušník Veřejné bezpečnosti v uniformě. Vypadalo to, že dohlíží, aby se nešmelilo s valutami, ale ve skutečnosti dával pozor, aby obchod probíhal hladce a nerušeně.

Když přišlo do Tuzexu zboží, stála před prodejnou dlouhá řada lidí. Byli zamračení, neklidní a podráždění. Před chvíli ilegálně koupili bony. Mohli je za to zavřít. Bony mohly být falešné. A nebyli si jistí, jestli přišlo to zboží, po kterém toužili. A když přišlo, nemuselo ho přijít tolik, aby se dostalo na každého. Naplňovaly je touha, strach, nenávist a pocit viny, až se z nich vypařovaly všemi póry. Lidé čekající hodiny v řadě na nedostatkové zboží vydávali natrpklý a kyselý zápach. Společné ponížení je odtlačovalo od sebe jako souhlasné póly dvou magnetů, ale prostor a situace je nutily se tisknout jeden na druhého a spojovat svoje negativní vlny. Po půlhodině stání v takové řadě Adam cítil, že se rozpadá jako chléb ve vodě. Že se drolí na drobečky. Chtěl utéct, ale touha mít po dvou letech nové, těžko dosažitelné kalhoty ho udržela na bojišti.

V zásobování Československa se vždy něco zaseklo. Jednou nebylo v obchodech koření, potom toaletní papír, stále byly problémy s masem a jižním ovocem. Ale nakonec se ty problémy vyřešily, stát obchody jakýmsi zázrakem na čas zásobil. Texasky, japonské televize anebo italské pračky nemusely přijít nikdy. To byl bonus, odměna, hrozinka. Texasky opět jednou dorazily a lidé si je museli utrápeně a ponížen vystát. Někteří čekali zbytečně, na každého se nedostalo. Adam měl kalhoty schované pod pultem na jméno. Znepokojovala ho však značka. Moh-

klimtovbozkcz.qxd 10.2.2015 11:03 Stránka 15

ly to být *Rifle*, to by nebylo nejhorší, ale ani nejlepší. *Lee* by byly katastrofa. *Levi's*, to by byl ráj. Levisky mu nejlíp sedly a v pomyslném žebříčku originálních džín neohroženě kralovaly.

Adam zmítaný pochybnostmi, nenávistí, netrpělivostí a chvějivou nedočkavostí vystál tu odpornou řadu. Když se konečně dostal z ulice do prodejny, viděl na regály, v nichž byly podle velikostí naskládány poklady z modré látky. Byl by si nechal useknout malíček, jestli to nejsou Levi's. Suprové kalhoty starého Leviho Strausse. Dobré znamení.

Dostal se až k pultu. Celý čas si přísahal, že prodavačce neřekne ani slovo, ale ona ho pozdravila očima. Nechtě její přihrávku přijal a řekl, že děkuje a že ji máma pozdravuje.

„Zlatá paní, tvoje maminka. Pro ni kdykoli cokoli," odpověděla prodavačka v modrém plášti a ti z řady, kteří to slyšeli, zesmutněli, protože to nepatřilo jim. Adam odevzdal prodavačce připravené bony a ona mu podala plastovou kartičku a kalhoty v papírové tašce. Bylo to tak složitě vymyšlené, aby zákazníci neutíkali s nezaplaceným zbožím. Předtím si někteří odnesli texasky, blůzky a svetry do kabinky, tam si je oblékli, natáhli na ně svoje staré šaty a odkráčeli s úlovkem jako by nic. Nedávno byly v odděleních zavedeny zálohové kartičky, které potom u pokladny platily jako bony. Kalhoty tak ještě nebyly Adamovy, kdyby mu neseděly, nemusel si je vzít. V prodejně panovala atmosféra mezi rentgenovou kabinkou a výslechem na policii. Adam si šel texasky vyzkoušet do kabiny tvořené konstrukcí z kovových trubek a hadrovými stěnami. Nenáviděl, když se musel při zkoušení vyzout, svléknout si svoje kalhoty, bosý skákat na jedné noze po starém linoleu a potom v zašlém zrcadle zkoumat, jestli mu džíny sedí. Kabinka byla tak těsná, že do sebe přes látkovou stěnu stále naráželi s někým, kdo stejně vrávoravě zkoušel vedle. Adamovi byly kalhoty v pase dobře, ale trošku del-

klimtovbozkcz.qxd 10.2.2015 11:03 Stránka 16

ší. Aspoň si je bude moci na spodním okraji vyhrnout. Nevěděl, zda má být rád, že mají poklopec na knoflíky. Vypadalo to dobře, ale po čase se dírky vytahaly a člověk pořád chodil s rozepnutým poklopcem. Vyšel z obchodu zpocený, jako kdyby běžel maratón. Cítil, že i on vydává nakyslý zápach jako ostatní nakupující. V takové situaci si vždycky vzpomněl na rozhovor mezi matkou škrkavkou a její zvědavou dcerkou. Malá škrkavka chce vědět, jak vypadá louka (něco krásného, zeleného, plného voňavých květů, motýlů a včel), jak vypadá moře (spousta slané vody plné barevných ryb a na hladině plavou bílé lodě) a co je to slunce (velká žhavá koule, která svítí na louky i na moře, hřeje a dává život). A potom se zeptá: „Maminko, proč tedy žijeme v téhle hnusné vlhké díře?" „Protože je to naše vlast, dcerko," odpoví jí maminka.

Adam si pral koupené texasky ve vaně. V takových novoučkých kalhotách se nemohl ve škole ani v klubu objevit. Všechno, co si na sebe Adam a jeho kamarádi oblékli, muselo působit otrhaně a obnošeně. Teď kalhoty amerických zlatokopů usilovně drhnul tvrdým kartáčem, aby ze stehen částečně odstranil sytě modrou barvu. Voda ve vaně se zabarvila do inkoustova.

Texasky byly šité ze zázračného materiálu. Namočené vypadaly jako z černého plechu. Snesly drsné zacházení. Adam dřel látku kartáčem nejmíň dvacet minut. Potom kalhoty zavěsil na šňůru v koupelně a každou čtvrthodinu chodil pozorovat pohádkovou přeměnu. Hnusná tmavá barva mokrých texasek se pomalu měnila na nádhernou berlínskou modř, na švestkově modrou, na námořnickou modř, a jak ztrácela vlhkost, byla stále měkčí a útulnější. Postupně prošla všemi odstíny modré barvy, jaké ve vesmíru existují. A ke konci byla většina látky dokonale texaskově modrá, ale na vyšoupaných stehnech byly celé plochy nebesky světlemodré, která přecházela až do bílé, ale tak jemně, jako kdyby do mléka spadla pomněnka. Adam miloval svoje nové vydrhnuté kalhoty, jako mají lidi

klimtovbozk cz.qxd 10.2.2015 11:03 Stránka 17

rádi svého psa nebo kočku. Texasky byly jeho domov, jeho druhá (možná i krásnější) kůže. Byl šťastný, že žije v době, kdy je může mít. Poslouchal legendy o tom, jak si je starší kluci dávali šít z maďarské džínoviny. Podle fotografií v rakouských katalozích je pro celé město vyráběl starý krejčí Dietrich. Jedny takové dala máma ušít i Adamovi. Byly z látky měkké jako hadr a obě nohavice se kroutily do opačných směrů. Adam si je oblékl jednou, uviděl se v zrcadle – vypadal jako z ústavu pro mrzáčky – a už je na sebe nikdy nevzal. To, co měl teď, byly originální levisky. Americké. Vydrbal z nich všechen ten socialistický smrad, kterým nasáklý v Tuzexu.

Když už byly kalhoty vlhké jenom v pase a na spodním okraji, oblékl si je na nahé tělo, aby na něm doschly. Za tu půlhodinu Adama obepnuly a získaly definitivní tvar. Jen tak naboso, do půl pasu nahý, se v předsíni postavil před vysoké zrcadlo. V džínách nevypadal jako cikán, ale jako indián. Ze tří prstů pravé ruky vyčaroval kolt, přikrčil se v kolenou, levou rukou jistil palbu a přitom napodobil zvuk výstřelů: „Tch! Tch!“ načež vyfoukl z pomyslné hlavně kouř. Nemohl se ubránit pocitu, že mu nové levisky sluší.

Adamova máma si zakládala na tom, že má vynikající vkus. A ještě o hodně víc na pověsti kultivované dámy. Adam jednou v podvečer nečekaně vešel do kavárny Reduta. Osvětáři tam měli podnikovou zábavu. Všichni stáli v kruhu, tleskali do rytmu a máma tancovala s choreografem Mikim Sivým americký rokenrol tak divoce, že jí dlouhé blond vlasy i kostkovaná zvonová sukně lítaly až ke stropu. Adam na ni zakřičel: „Mami, takhle tancuje dáma?“ A ona mu odpověděla: „Ano, synu, rokenrol takhle!“ Byli si s mámou nesnesitelně blízcí.

V noci, když už Adam spal, to máma nevydržela. Vkradla se do synova pokoje, sebrala texasky, zahnutý kus na obou nohavicích odstřihla a okraje starostlivě obroubila na šicím stroji. Adam si druhého dne vůbec ničeho nevšiml.

klimtovbozk cz.qxd 10.2.2015 11:03 Stránka 18

Každý, kdo viděl Silviinu matku poprvé, řekl: „To je hezká ženská.“ Její tvář se vyznačovala trošku unavenou krásou, poznačenou kolem úst dvěma vráskami z velkého úsilí působit za každé situace důstojně a spokojeně. Paní Poláková byla středně vysoká, tmavovlasá, měla klidné pohyby. Husté černé vlasy nosila vyčesané do složitého uzlu s velkou vyfoukanou vlnou. Jen nedávno opustila přístav čtyřicítky; bylo zvláštní, že ačkoli měla sytě černé vlasy, působily, jako by byly prošedivělé (což nikdy nebudou, protože bude do konce života nosit stejný účes a nechá si vlasy barvit na stejný odstín). Hovořila klidným hlasem, pěknou slovenštinou, v níž bylo celkem vzadu slyšet slabý sladký košický přízvuk. Tak jako ona vypadalo v Bratislavě mnoho žen s maďarskými předky. Měla nádhernou hlavu a celou horní polovinu těla, ale od pasu dolů byla rozšířená jako šachová figurka. Oblékala se elegantně a střídmě. Vždy měla na sobě to, co se v jejích kruzích považovalo za oblečení vhodné pro dámu. Kostýmy, blůzky, dlouhé sukně, střevíce na nízkém podpatku, flaušové kabáty s velkou broží na klopě. Dávala si velký pozor, aby to vše působilo elegantně, ale ne příliš luxusně. Záleželo jí na tom, co o ní lidé říkají, chtěla, aby ji považovali za silnou a spokojenou, ale skromnou. Možná proto, že cítila, co si myslí – že svoji válku prohrála. Byla rozhodnutá přesvědčit všechny o opaku. „Ještě jsem neskončila!“ říkala nepřejícníkům pohledem, účesem, voňavkou i držením těla. Věřila, že dokáže splnit svoje plány, i kdyby měla zbourat Berlínskou zeď. Podřídila tomu každou svoji myšlenku, všechny síly a schopnosti. Zakázala si pochybovat o sobě i o manželovi. Kdyby její plán nevyšel, zhroutil by se jí celý svět. Ale možná by se jí potom žilo lépe a určitě klidněji.

Když vypnula jejich starý ruský televizor, zůstávala uprostřed obrazovky světlá skvrna, která se pomalu zmenšovala z velikosti pětikoruny na mizející flíček. Pozorovala ji a s neurčitou touhou ji chtěla zadržet, chápala ji jako existenci lidského vztahu v tmavém vesmíru, který neú-

klimtovbozk cz.qxd 10.2.2015 11:03 Stránka 19

prosně zhasíná. A do konečků prstů se jí vkrádaly jehličky úzkosti.

Silvie si mohla připsat na konto jedno křehké vítězství. Po nekonečných rozhovorech a rozepřích paní Poláková souhlasila, že ji pustí s Adamem do Jugoslávie. Nejraději by měla dceru celé prázdniny doma, ale cítila, že když teď Silvii dovolenou s Adamem zakáže, dítě se jí vzepře. Možná tam pojede i navzdory zákazu, a už ji nikdy nedostane zpátky pod kontrolu. Toho se paní Poláková obávala nejvíc, otevřeného konfliktu, jímž by dceři umožnila, aby jejich nekonečný spor ukončila tím nejhorším možným způsobem – odchodem z domu. Jediná možnost, jak si ji udržet, bylo souhlasit tak, aby její souhlas byl zároveň nesouhlasem. Paní Poláková věděla, že už nemůže prohru odvrátit, a tak se rozhodla, že problém dlouhodobě využije ve svůj prospěch. Nejdřív se bude vzpírat, vystupňuje napětí, nechá se porazit a potom s důkladným zdůrazněním vlastní bolesti a zoufalství povolí. Už předem se jí vybavovaly věci, o nichž s jistotou věděla, že je udělá, ale jako kdyby je udělal někdo jiný. Drobné akty krutosti. Neospravedlnitelné lži. Malá poranění. Hádky. Její dcera může odjet za cenu velké vděčnosti, kterou v pravou chvíli zúročí. Protože pokud Silvie skutečně odcestuje s Adamem do Jugoslávie, matku čekají vážné komplikace se srdcem, možná i hospitalizace. Silvie musí odejít tak, aby litovala, že se vzbouřila. Paní Poláková chtěla mít všechno, co tím rozhodnutím ztratila, okamžitě nazpět. Bála se konzultovat problém s manželem. Polák by nesouhlasil, ale co on v Mnichově věděl, jaké to je žít se zamilovanou osmnáctiletou dcerou, které společně pohnojili život?

Potřebovala si s někým promluvit, aby v sobě uvolnila napětí a přenesla alespoň část zodpovědnosti na někoho jiného. Rozhodla se oslovit sestru, které odmalička přezdívali Mimi. Mimi byla z obou sester mladší, ale vdávala se dřív. Vzala si velkého laskavého muže, který tehdy právě končil

klimtovbozk cz.qxd 10.2.2015 11:03 Stránka 20

architekturu. Jmenoval se Martin, teď mu bylo už téměř šedesát, měl husté bílé kudrnaté vlasy, povislé břicho, vráscitou tvář a všichni mu říkali Maňo. Mimi a její manžel, to byl vždy azyl pro Silvii, pro jejího bratra a pro každého, kdo se potřeboval vypovídat, vyplakat, najíst, popít, anebo jen tak sedět a mlčet. Mimi kouřila sto cigaret denně, měla postavu jako dítě, ale nebyla štíhlá. Byla to kostra potažená unavenou kůží. Nad dětským tělem měla pěknou tvář s nádhernýma rodinnýma očima. Vypadala, jako by ji pustili na krátkou dovolenou z koncentráku. Byla sotva čtvrtinou svého velkého usměvavého chlapa. Maňo vařil, pral, uklízel a staral se o jejich vymodleného malého syna. Mimi byla stále před operací, v rekonvalescenci nebo na vyšetřeních. S Maněm chodila od svých patnácti a dalších patnáct let měli spolu sex každý den. Ale Mimi se jaksi zasekla a nedokázala otěhotnět. Trpěli přetlakem rodičovství, ale jejich buňky se navzájem nechtěly. Vynahrazovali si to tím, že si k nim všichni přátelé a známí odkládali děti na libovolně dlouhý čas a ty děti od nich potom odmítaly odejít. Maňo Molnár byl jako dobrý obr z pohádky. Vyzařoval vlny porozumění a spolehlivosti. Všechny laskavosti poskytoval příjemně, přímo a bez nároku na vděk.

Kamarádi lékaři Mimi a Maňa vyšetřili a jen kroutili hlavami, protože podle výsledků měli dávno mít aspoň tři děti. Byli už rozhodnuti, že si dítě adoptují, když se najednou něco uvolnilo a Mimi otěhotněla. Poprvé a naposled v životě vypadala jako dospělá. Tak jako jiné ženy přijdou v těhotenství o zuby a o vlasy, Mimi kypěla zdravím. Přibrala, narostla jí hříva, zuby jí zesílily a ještě dvě stoličky, zuby hlouposti, jak jim říkala, jí dorostly. S věčně kouřící cigaretou v ruce donosila krásného chlapečka a znovu se zasekla. Už navždycky.

Paní Poláková zavolala sestře, načež se jí Mimi zeptala, jestli nedokáže nic rozhodnout bez tety Munzové. Paní Poláková řekla, že se s tetou Munzovou o ničem neradí, a sestra ji obvinila ze lži. Skončilo to tak, že paní Polá-

klimtovbozk cz.qxd 10.2.2015 11:03 Stránka 21

ková položila sluchátko. Byla přesvědčená, že už nezavolá, přece se nenechá urážet od mladší sestry. Ale nakonec jí znovu zavolala. Komu jinému měla zatelefonovat?

Sestry seděly u Molnárů v kuchyni. Pily kávu z drahých porcelánových šálků a Mimi předváděla zvláštní umění: vždycky vyfoukla dvojnásobné množství kouře, než před chvílí vtáhla. Už měla pro sestřičku vymyšlené řešení: „Tvoje milovaná dcera nepojede s mladým do Umagu, ale s námi na Hvar, do Jelsy. Silvinka i Jožka budou bydlet s námi. Já budu mít všechny peníze, a když s ní mladý bude chtít být, přijde pěkně k nám."

Mimi to říkala přesvědčivě a s chutí, jako všechno. Specializovala se na rychlá a jasná řešení. To na ní ti, kdo ji měli rádi, obdivovali. Ostatní ji z celého srdce upřímně a intenzivně nenáviděli. Mimi uměla být velmi netolerantní a nenechávala si to pro sebe. Říkala lidem do obličeje nepříjemné pravdy přesně tak, jak by to sama nesnesla. Právě sestře nemilosrdně vyčetla: „Udělali jste dětem ze života galimatyáš. Karel i ty. Ano, i ty, i když to nerada slyšíš. Už dávno ses mohla smířit s tím, že tu zůstanete. A Bůh ví, že já jsem, i když mě za to budeš nenávidět, já jsem ráda, že je to tak."

„Asi se budeš divit, ale já ne," pronesla Silviina matka rezervovaně. Ale byla ráda, že její sestra na sebe opět jednou převzala zodpovědnost za nepříjemnou věc.

„Tak jak, teto, pustíš ji?" zeptala se Mimi, podívala se na sestru a stáhla rty, jako když si spolu hrávaly na kůzlátko. Ria byla pastýřka a Mimi kůzlátko. Skloněnou hlavou, sevřenými rty a očima vytočenýma k nebi si vyprošovala shovívavost přísné starší sestry. Život je obsadil do protichůdných úloh. Ria byla dáma a Mimi klaun. I teď přivolala na pomoc dávné vzpomínky, aby do nich mohla zabalit nepříjemná témata.

„Mimi, nedělej kozičku, na mě to už neplatí," řekla paní Poláková a hned si uvědomila, že její mladší sestra už nemusí kozičku hrát, že tak díky té chorobné vyhublosti

klimtovbozkcz.qxd 10.2.2015 11:03 Stránka 22

vypadá, i když si na ni nehraje. Jako zestárlá utrápená... nechtěla ani v duchu vyslovit co. No – koza.

„Když ji nepustíš, tak ti uteče," řekla Mimi nahlas, co si její sestra už dávno myslela.

Paní Poláková se zdráhala vyslovit souhlas se sestřiným plánem, oddalovala svoje ano. Vždycky měla raději slova jako *možná, až jestli, ještě to zvažme.*

„Slibuješ?" naléhala Mimi.

„A mám snad jinou možnost?"

„Ty? Vždycky! I když teď řekneš ano, neznamená to, že tvoje dcera odcestuje s tím svým Adamem."

„Slibuji."

Teta Munzová byla drobná stará žena s profilem laskavého velblouda a s fialovými vlasy. Seděla u Polákových v kuchyni, pila kávu a právě si schovávala tvář do měkkých vráscitých rukou, aby vyjádřila svůj nesouhlas a zděšení.

„Riuš, propánajána! Ty ji přece jen pustíš na dovolenou s tím cizím člověkem?"

„A co mám dělat?"

„No, nezlob se. Vždyť jsou to děti. Nedávno maturovaly. I kdyby to byl chlapec ze slušné rodiny, jako že není, tak na společné dovolené mají ještě čas, nemyslíš?"

Paní Poláková myslela. A svůj souhlas se Silviinou dovolenou odvolala.

Milá Silvie!

Chtěl bych Ti jednou napsat tak dokonalý dopis, který by obsáhl celou škálu našich vzájemných pocitů ve všech jejich odstínech, polotónech, jemnostech intonace, s celý rozpětím současně hraných klávesnic srandy a plné vážnosti, s jakou se akceptujeme. Dopis, který by dokázal postihnout celou proměnu, kterou jsme prošli, než jsme se stali těmi dnešními. Máme po sobě tolik otisků toho druhého, jsme navzájem tak nasáknutí vzájemnými vůněmi a obdaření svými šťávami, že v téhle chvíli musím sám sobě zvěstovat zvláštní zprávu: my, ať chceme, nebo nechceme, už nejsme ti lidé, kteří se náho-

klimtovbozkcz.qxd 10.2.2015 11:03 Stránka 23

dou potkali. A obávám se, že už ani nikdy nebudeme. Víš, neměl bych Ti to říkat, ale jsi strašně bezva kočka. A pořád jsem rád, že jsem Tě potkal. Od první chvíle se od Tebe strašně moc učím. Jeden z důležitých poznatků je, že není třeba všemu rozumět. Někdy stačí cítit. Stále mě baví a vzrušuje jednoduchý fakt bytí s Tebou, vytváření nevšedních všedností, malých obřadů a našich soukromých zákoutí času. Mám chuť spolu s Tebou tu všehochuť porušovat, objevoval nová území rozhovoru, dotyků a našich těl. Mám chuť se s Tebou nejen toulat po okolí, ale i vyrazit na skutečnou cestu. Tak to, prosím, nějak vymysli.

Hodně jsem se na ty dva týdny v Umagu těšil, představoval jsem si je jako souvislou pohodu, která je s Tebou víc vzrušující než dobrodružství. Ale najednou je z toho kysele. Řetěz polonervózních setkání směřujících k nedorozumění a po něm následujícímu mlčenlivému souboji, usmíření se a další večeři s konfliktem a se soubojem mlčení – nejlepší cesta, jak zničit všechno, co jsme si posplétali. Ano, ne, ano, ne! Nevím, co si o tom mám myslet.

Tvůj Adam

Silvie odepsala:

Jestli mě máš rád
aspoň jak malý máček,
přeplavu za tebou
Dunaj tam a zpět.
Jsi můj miláček.

A když mě nemáš rád
ani za malý máček,
budu se tedy
jiným líbit.
Jsi můj hlupáček.

Silvie už s matkou nic neřešila. Zašla za Mimi a postěžovala si, co teta Munzová svými řečmi napáchala. Řekla

klimtovbozk cz.qxd 10.2.2015 11:03 Stránka 24

velmi přesvědčivě, že pokud matka nezmění názor, odjede s Adamem sama do Jugoslávie nebo kamkoli se to podaří. A matka ať zapomene na nějaký Mnichov. Nemusela zdůrazňovat, že to myslí vážně. Mimi jí věřila každé slovo. Znala Silviina otce. Věděla, že když hovoří se Silvií, jako by si povídala s ním. A chápala, proč dcera nechce řešit problém s matkou. Byl by z toho nový konflikt a obě dvě by vyslovily věci, které se nedají vzít zpátky a navždy by je bolely, mrzely a deformovaly jejich vztah, který už neměl mnoho rezerv. Mimi své oblíbené neteři slíbila, že si s její mámou promluví. Silvie byla jediný člověk na světě, před nímž měla Mimi respekt. Jejího otce se kdysi dokonce bála, ale to se nesměl nikdo dozvědět. Mimi si zakládala na tom, že je ocelová bojovnice, která se nezalekne nikoho a ničeho. Ale Polák už jako mladý muž vypadal jako krutý samuraj z černobílých japonských filmů. Byl ve skutečnosti ještě nižší, než se na pohled zdál, ale chodil vždy vojensky vzpřímený. Působil nebezpečně; to, co jiní získávají díky výšce a svalnaté postavě, měl Polák odjakživa v očích, v pohledu, kterému nikdo netoužil vzdorovat. Vším – pohyby, intonací, chováním – dával okolí najevo, že nikoho nepotřebuje. Že dokáže být sám, že je rád sám, že samota je jeho posilovna. V letní košili, v drahém obleku nebo v županu, vždy vypadal soustředěný, obrněný a ozbrojený. Mimi v životě nepotkala tvrdšího člověka. A doufala, že už ani nepotká.

Mimi pozvala sestru do Klubu novinářů. Daly si kávu a Mimi si k ní objednala cinzano. Potom druhé a třetí.

„Teto, něco jsi mi slíbila," řekla Mimi.

„Prosím tě, Mimi, neříkej mi, teto."

„Tak v tom je problém?"

„Ne, v tom ne. Ty velmi dobře víš, v čem je. A já nemám v úmyslu to teď rozebírat. A hlavně ne to celé ještě víc komplikovat."

„To už nemusíš, teto. Už se to stalo. Jenom ty si to nedokážeš uvědomit. Že se to celé definitivně posralo. Pro-

klimtovbozkcz.qxd 10.2.2015 11:03 Stránka 25

boha, proč se na to nevykašleš a nezačneš žít normální život?“

„Slíbila jsem to Karlovi, když odcházel,“ řekla paní Poláková, ale Mimi to jako argument nepřijala.

„Takže ty svůj slib plníš. A jak ho plní on?“

„Dělá, co se dá, aby splnil svůj slib, že nás dostane ven.“

„Jenže zatím jste pořád tady. Což mi maximálně vyhovuje. Ale nepřipouštíš, že to vyhovuje i jemu? Že nijak nespěchá, abyste už byli s ním?“

„Není to vyloučené. Jsem přesvědčená, že pro to dělá maximum. Problém je možná v tom, že nedělá nic víc, než připouštějí západoněmecké zákony. On jednoduše není schopný udělat něco, co není stoprocentně podle pravidel. A myslí si, že tak přemýšlejí i jiní.“

„Polituj ho trochu. Trápí se v mercedesu, musí bloudit ve čtyřpokojovém bytě, jednou měsíčně cestovat do Benátek a do Paříže...“

„V Benátkách a v Paříži má klienty. Cestuje služebně, Karel na dovolené nikdy nejezdil.“

„Tak za co utrácí všechny peníze, že ti posílá jen pár marek?“

„Posílá tolik, kolik potřebujeme – i tak to těm, kteří o tom vědí, připadá hodně,“ odpověděla paní Poláková klidně, ale tak přesvědčivě, aby uklidnila i sebe.

„No a když nepřijedete, tak jako by ty uložené marky našel,“ řekla Mimi a zdviženým ukazovákem si objednala ještě jedno cinzano. „Ty si myslíš, že on tam žije víc než deset let jako mnich?“

„To nevím, a ani nechci vědět. Ale jaký význam by mělo předpokládat, že ne? Posílá peníze. Když spolu telefonujeme, je pořád stejný. Ale já s ním nemusím ani telefonovat. Vím, co si myslí a cítí i na dálku. Tak jako to věděla naše máma a babička. Jsem s ním, i když s ním nejsem.“

„Proto jsi tu tolik let bez chlapa, bez přítele? Už ti z toho musí hrabat.“

„Je mi tak nejlíp. Mám dost starostí s dceřinými přáteli.“